Tillæg til Illustreret Tidende.

Søndagen den 22. December 1867.

Literatur.

— „Fra Heden til Havet", vesterjydske Skizzer i Text og Billeder af L. Both og Anker Lund, giver i lette Træk Beskrivelse over Egne, som Forfatteren paa Grund af sin særlige Stilling har gjennemvandret. Det har vist sig, at han har Øie for Naturen og Folkelivet, og derfor vil Bogen læses med Interesse. (Chr. Falkenbergs Forlag).

— „Vestfjorddal", Pennetegninger af F. Castberg Krebs. Forfatteren har ikke blot villet skildre Naturen i hin mægtige Egn i Thelemarken, hvorefter han har opkaldt sit lille Arbeide, men han har ogsaa villet give en Tegning af norske Almuesfolk, bragte i Berørelse med en Kjøbenhavner, der fremtræder som en Blanding af en reflecteret Æsthetiker og en umiddelbar Erotiker. Disse Charakteerskildringer ere imidlertid fuldstændigt mislykkede for ham; allerede det Sprog, som de optrædende Personer tale, er struet og usandt. Mere heldig er han overfor Naturen, af hvilken han synes at have modtaget et stærkt Indtryk, som han nok er istand til at gjengive med Fylde. (F. H. Eibes Forlag.)

— Prof. C. Paludan-Müller har paa C. A. Reitzels Forlag udgivet „Apuleius' Amor og Psyche, oversat og indledet af Dr. Frederik Nutzhorn, til Minde om Oversætteren, med Fr. Nutzhorns Portrait". Vi anbefale meget denne lille Bog til Almeenhedens Opmærksomhed. Det har altid sin Interesse at lære hint Sagn, som saa hyppigt er blevet behandlet, ogsaa i den danske Literatur, at kjende i dets oprindelige Skikkelse, der her er gjengiven med stor Smag og Sands for det Eiendommelige. Man finder derhos i Indledningen en philologisk Undersøgelse, som gjerne kunde kaldes Mønster paa en klar, almeenfattelig Fremstilling af Emner, der i Almindelighed faaer Skyld for at være „tørre", fordi det gaaer de fleste Behandlere som Rectoren, om hvem Aristophanes fortæller i Heibergs „Sjæl efter Døden", der faaer Lov at

„staae
Paa det Tøre, naar han maa
Mine Skyer commentere".

Det nærværende Emne har særlig Interesse i Nutiden, fordi Amor og Psyche-Sagnet, efter hvad Forfatteren paaviser, ikke egentligt hører til den hellenske Gudemytheverden, men er et østerlandsk eller, om man vil, almindeligt Folkeeventyr, der har faaet Plads her, ligesom det har faaet Plads i de forskjelligste Folks Eventyrdigtning, ogsaa i vor: det gjenfindes saaledes i Asbjørnsens og Moes Eventyr i flere Skikkelser, i det danske Eventyr: „Den lille hvide Hund" osv. Det lille Skrift er ledsaget ei blot med den altfor tidlig afdøde Forfatters Portrait, men ogsaa med en meget smuk og sand Skizze af hans Personlighed og Virksomhed, som skyldes hans Ven Candidat G. Brandes.

— „Kathinka", en Fortælling, tildeels fra det virkelige Liv i Kjøbenhavn, af J. C. Soller. Forfatterens tidligere Bøger „En Opdagelsesbetjents Erindringer" have gjort en vis Lykke, dels ved det pirrende Stof, dels ved en jævn naturlig Fremstilling. I „Kathinka" har han forsøgt at omdanne en Politihistorie til en Roman, men Forsøget er mislykket; der er hverken Aand og Poesi i denne Digtning eller „Fortælling" — det Høieste, den driver det til, er en prosaisk Moral, der slæber sig mat og bred frem til Enden af de 289 Sider. (Andr. Schous Forlag.)

— „En munter Time" indeholder 60 Billeder med humoristiske Forklaringer; ere Billederne ikke nye, svare de dog nogenlunde til deres Titel. Samme Hensigt som denne Bog have ogsaa „Hexebreve" med Forvandlinger; begge Dele ere udkomne paa Kittendorff & Aagaards Forlag.

— I „Fra Tid til anden" af Robert Watt er det kun tildeels nærværende Tidende, men fornemmelig Forfatterens eget Blad „Figaro", der har afgivet Stoffet til denne Samling. I en Række Feuilletoner fører den letflydende Pen Læseren fra Australien til Paris eller Jylland, og fra over Jorden til under Jorden; men overalt forstaaer han at udføre dette paa den Maade, at man gjerne følger ham paa hans Vandring. (Th. Gandrups Forlag.)

— „Fra Felten, af en gammel Soldats Erindringer". Denne Bog har for det Første det Fortrin at være morsom, og for det Andet den Dyd, at Underholdningen er god. Rigtignok er den i sit Anlæg ikke blot skizzeagtig, men holdt saa svævende, at man neppe veed, om man har en lille Kjærlighedshistorie for sig eller nogle Krigsbilleder; til Gjengjeld er den skreven med Stemning, med Dannelse og Lune og med den Forening af Følelse og Ironi, som er national for os. Overhovedet er der noget ægte Dansk ved denne Bog, og det ikke blot, fordi den handler om Krigen 1849—50 og dvæler noget ved Fredericia og Isted, men fordi Tonen i Skildringen, dennes Charakteertræk og hele Opfattelse af Livet og Forholdene ere gjengivne med en sund Realisme, der gjør det Hele vederhæftigt, medens der i Forfatterskabet tillige er saamegen Poesi, saamegen Frihed overfor Stoffet, at ogsaa Læseren føler sig fri som ved en Digtning, skjønt det let fornemmes, at en stor Deel er skrevet ud af Virkeligheden. I denne Retning er der forøvrigt noget Pudsigt ved denne anonyme Forfatter; han er kjendelig kommen „fra Drømmenes Land" og har saa substitueret sig og sine Oplevelser med en Anden og dennes Hændelser, er kommen til at sætte, om ikke just et X for et Y, saa dog et H for et R, har ogsaa forvexlet tredie og fjerde Compagni, og har kjørt lidt i Ring med nogle Personligheders Væsen og Andres Navne — sat sapienti! Men dette gjør ikke Bogen mindre god og forhindrer eiheller, at vi netop nu trænge til en saadan Erindring fra en lykkeligere Tid end vor sidste Krigs. (Hos C. A. Reitzel.)

— „Illustreret Tidsskrift", udgivet under Ledelse af Capitainlieutenant J. C. Tuxen, udkommer med et Hefte i stort, tospaltet Format hver Maaned, med adskillige Træsnit. Vi have saa ofte udtalt, at „Fra alle Lande" maatte være velseet ved sit Program — ligesom i det Hele ogsaa ved sin Redaction — men vi kunne dog ikke troe Andet, end at Publicum vil have Gavn af, at der er opstaaet en Concurrent. De to Medbeilere ville forhaabentlig derved ægges til at levere det bedst mulige. Beskrivelser af Reiser, Lande, Skikke osv. ville udgjøre det Væsentlige i „Illustreret Tidsskrift", ligesom i „Fra alle Lande". Det første Hefte fører Læseren til Japan og til Vestindien. (P. G. Philipsens Forlag.)

— „Nye Digtninger af danske Forfattere, udgivne af Christian Winther. Sexogtyve Forfattere, ældre og yngre — blandt hvilke Sidste, saavidt vides, flere for første Gang — have givet Møde i denne Bog med Digte og Fortællinger, disse saavel i bunden som i ubunden Stil. Det følger af sig selv, at en saadan Bog, i hvilken Veteranen og Rekruten staae Side om Side, maa have en noget broget Charakteer og at et og andet famlende Forsøg kan være sluppet ind med; men Bogen indeholder neppe noget Bidrag, der fra et æsthetisk Standpunkt vilde være uberettiget, hvorfor iøvrigt allerede Udgiverens Navn bør være os en tilstrækkelig Hjemmel, ligesom den paa den anden Side virkelig bringer os meget Godt, ja endogsaa noget særdeles Fortrinligt; dertil regne vi f. Ex. Bødtchers Digt „De Forelskede", Plougs kraftige Digt „Gry", Christian Winthers versificerede Fortælling „Onkels Lise", Hertz' Digt „I et Album" o. fl. — Men idet vi altsaa hilse Bogen med Glæde og bringe Udgiveren vor Tak, ville vi hellerikke glemme, at der fra Forlæggerens Side med Hensyn til dens ydre Fremtræden Intet er sparet, for at den kan tage sig smukt ud. Ligesom Forlagsbureauets elegante Miniaturudgaver, maa den alene ved sit kjønne Ydre tale lifligt for de Kjøbelystne. (P. G. Philipsens Forlag.)

— Lic. Henrik Scharling: „En Sommer i Norge. Fra Christiania til Finmarken" (C. A. Reitzels Forlag), er bleven temmelig ilde medtagen af Kritiken, mere dog her end i Norge, og det skal heller ikke negtes, at hvo der venter at faae Noget at vide om norske Forhold, d. v. s. at finde dem opfattede og belyste fra et selvstændigt Synspunkt og paa Grundlag af virkelige Jagttagelser, han vil blive noget skuffet. Overalt hvor Forfatteren prøver paa Sligt, og det gjør han, hvorsomhelst der gives Leilighed dertil, der faaer man kun overfladiske Gjengivelser af Andres Meninger — og da fordetmeste juste-millieu-Meningen — og de allerbekjendteste Personligheder omtales med en demonstrerende og forklarende Vigtighed, som kun altfor tydelig, stundom høist naivt røber (f. Ex. med Hensyn til Wergeland), hvor uforberedt Forfatteren er gaaet til denne Reise, uden paa den anden Side at have det hurtige Skarpsyn, der hos mangen Reisebeskriver kan lette en snar Orientering og skjule Overfladisiheden. Men det maa dog ikke overses, at den, der ikke kjender Mere til Norge end Forfatteren, før han besøgte det — og dette gjelder desværre endnu om en heel Hob — han vil altid her paa en nem og i det Hele underholdende Maade kunne lære Noget; thi hvad der berettes, er fordetmeste factist rigtigt, og de mest fremtrædende Forhold i forskjellige Retninger ere berørte. Dernæst har Forfatteren et ganske godt Greb paa at anskueliggjøre Naturindtryk, saa at man bliver ret levende hensat paa de Steder, han omtaler og virkelig gjør Reisen med. Endelig gaaer der gjennem Bogen en smuk, hjertelig Broderskabsfølelse ligeoverfor Normændene, som forsoner med Mangelen paa Holdning og Originalitet.

— „Pariserliv", frit efter Henry Murger ved »miles gloriosus«. Hvad skal det sige: „frit efter"? mon en Oversættelse, der overspringer ubehagelige Vanskeligheder? ialtfald er her »miles gloriosus« ingen fin eller smagfuld Gjengiver. Eller har Hr. Miles søgt sig en Glorie i at lave mere eller mindre om paa Forfatterens Skildring? Isaafald fortjener han ikke Tak. Vi formaae i det Hele ikke ret at indsee det Nyttige i disse idelige Tegninger af det maaskee for Mange piquante, men i sig selv dog daarlige, og i Længden kjedsommelige Overfladeliv i Paris. Det synes os tusinde Gange bedre, om vi engang fik Lidt at vide om Det hos Franskmændene og Pariserne, som stiller dem høit, om Det, der er deres Ære, og ikke blot om Det, som er deres Skam. Men skulle vi læse om disse Bohème-Scener, saa lad os faae dem uforfalskede, ikke frit bearbeidede — eller lad os hellere noies med dem i Originalsproget! (Wilh. Trydes Forlag.)

— Lomme-Veiviser og Almanak for 1868 er en praktisk lille Bog i net Udstyrelse, med Oplysning om Adskilligt, som man i det daglige Liv søger Kundskab om. (Westrup & Oders Forlag.)

— „Fortællinger og Eventyr, oversatte af J. C. Magnus ere selvskrevne til i vort Blad at finde en gunstig Omtale; thi paa Slutningen nær er dette lille Binds Indhold „Illustreret Tidendes" Læsere bekjendt. Men selv om det ei forholdt sig saaledes, ere vi overbeviste om, at Fortællingerne have saa meget Værd, at de samlede til et Hele vilde finde endnu flere Læsere. (Forlagt af F. H. Eibe.)